

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. de Minister R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2400 EA 'S-GRAVENHAGE

BETREFT Consultatie Wetsvoorstel modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

DEN HAAG 10 mei 2016

E-MAIL

ONS KENMERK 16.260

TOESTELNUMMER

BIJLAGE(N) -

Hooggeachte heer Plasterk,

Met uw brief van 26 februari 2016 verzocht u de Sociaal-Economische Raad (SER) om een reactie te geven op het concept wetsvoorstel tot wijziging van afdeling 2.3 van de Algemene wet bestuursrecht (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer).

Het concept wetsvoorstel beoogt de Wet elektronisch bestuurlijk verkeer, die op 1 juli 2004 in werking is getreden, aan te passen aan de ontwikkelingen die sindsdien op het gebied van elektronisch verkeer hebben plaatsgevonden. In het voorstel staat voorop dat het elektronisch bestuurlijk verkeer voor alle betrokken partijen bruikbaar en voldoende betrouwbaar moet zijn, zonder aan burgers onnodige eisen te stellen. Hierbij is opgemerkt dat er rekening moet worden gehouden met bepaalde groepen die wellicht minder toegang hebben tot elektronische middelen. Namens de SER kunnen wij met instemming reageren op deze doelstelling. Bij de tekst van het concept wetsvoorstel en de bijbehorende toelichting plaatsen wij de volgende opmerkingen.

In artikel 2:14, eerste lid, sub b is bepaald dat bij (decentraal) wettelijk voorschrift kan worden bepaald dat een bestuursorgaan gerechtigd is om een bericht aan een of meer geadresseerden elektronisch te verzenden. In artikel 2:15, tweede lid is geregeld dat bij wettelijk voorschrift kan worden bepaald dat burgers uitsluitend via elektronische weg een bestuursorgaan kunnen bereiken. Deze bepalingen roepen enkele vragen op: 1) kan dit leiden tot (ongewenste) verschillen tussen verschillende overheden? en 2) doet dit tekort aan het feit dat een deel van de bevolking (nog) niet voldoende is gedigitaliseerd? In overweging zou kunnen worden genomen om zodra de overtuiging leeft dat de gehele bevolking voldoende is gedigitaliseerd, op nationaal niveau te regelen dat er vanaf een bepaald moment wettelijke voorschriften kunnen worden vastgesteld op basis waarvan uitsluitend elektronisch door en/of met bestuursorganen kan worden gecommuniceerd. Daarnaast is het niet duidelijk wat er gebeurt als een bestuursorgaan een papieren brief van een burger of onderneming ontvangt, terwijl op basis van een wettelijk voorschrift uitsluitend via elektronische weg mag worden gecommuniceerd.

Op grond van artikel 2:14, eerste lid en de toelichting op pagina 10, dient een bestuursorgaan zich te vergewissen van de juistheid en actualiteit van een e-mailadres. Hierbij speelt in onze ogen de vraag welke inspanningen van een bestuursorgaan (kunnen) worden verwacht. Het is denkbaar dat een persoon of onderneming zijn e-mailadres wijzigt en nalaat dit door te geven aan het bestuursorgaan. Dit risico kan zich met name voordoen in het geval dat er voor verschillende bestuursorganen verschillende wijzen van elektronisch verkeer zijn voorgeschreven en de burger of ondernemer dus voor ieder orgaan apart zijn e-mailadres moet wijzigen.

Artikel 2:15, derde lid regelt de doorgeleiding van berichten die zijn verzonden op een wijze die voor dit type bericht is aangewezen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een wijze die niet voor dit type, maar voor een ander type bericht is aangewezen en een wijze die niet voor enig type bericht is aangewezen. Voor de leesbaarheid zou overwogen kunnen worden om dit lid op te splitsen in twee leden. Wij merken verder op dat de genoemde eisen van doorgeleiding tot een zware belasting van (medewerkers van) bestuursorganen zou kunnen leiden. Als voorbeeld kan gedacht worden aan een medewerker van de plantsoenendienst die eens per week zijn e-mail checkt. De vraag is of van deze medewerker kan worden verwacht dat hij het belang van het bericht kan herkennen, de juiste ontvanger kan vaststellen en vervolgens de afzender niet vergeet te informeren over de doorgeleiding. Dit laatste kan op grond van artikel 2:15c van invloed zijn op het tijdstip waarop de beslistermijn aanvangt en de hieraan verbonden dwangsommen. Deze bepaling zou kunnen leiden tot misbruik, indien burgers en/of ondernemers bewust gebruik maken van een wijze van verzending die wel voor enig type bericht open staat, maar niet voor het desbetreffende bericht.

Van de verzender wordt op grond van artikel 2:15b, in combinatie met de toelichting op pagina 19, verwacht dat hij in het geval van een storing onmiddellijk na afloop hiervan opnieuw het bericht verzendt. Niet duidelijk is wat onder 'onmiddellijk' wordt verstaan. Aangezien de hele wet afhankelijk is van de elektronische beschikbaarheid van bestuursorganen, lijkt het redelijk dat er coulant wordt omgegaan met de eisen die aan de verzender worden gesteld ten aanzien van het onmiddellijk opnieuw versturen van het bericht.

Wij vertrouwen er op u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u naar aanleiding van deze reactie nadere vragen hebben, dan willen we daar graag op ingaan.

Hoogachtend,

← Mariëtte Hamer
Voorzitter

Véronique Timmerhuis
Algemeen secretaris